

EDINOST

(Zjutranje izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

2 nvc.

V ednosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto . . . . . gld. 21.—
Za samo večerno izdanje . . . . . 12.—

Za pol leta, štir let in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc. večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. Izven Trsta po 1 nvc. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmetena in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintin št. 12. Upravištvo, odpravištvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 8. Državni vojni minister, pl. Krieghammer se je vrnil zvečer iz Maribora semkaj.

Dunaj 8. Nemški poslanik na dvoru v Petrogradu, knez Radolin, je prišel semkaj z svojo soprogo.

Dunaj 7. Vsled povabila cesarja bo kralj Aleksander srbski o priliki bivanja na Dunaju koncem decembra t. l. stanoval v dvorni palači.

Dunaj 7. (Zbornica poslancev, Nadaljevanje.) Posl. Maštalka je izrazil svoje prepričanje, da levica ne bo do novega leta gotova z državnimi potrebščinami, ampak da zopet nastopi § 14. Najprej naj izpolni država svoje dolžnosti nasproti češkemu narodu, potem se le sme zahtevati dovolitev državnih potrebščin. Posl. Formanek je rekel, da je država z nevhvalečnostjo plačala zvestobo češkega naroda, ki je v najtežavnejših časih stal na strani države. Posl. Zaunegger (kat. ljudska stranka) je predlagal konec debate. Glavna govornika sta: za — Chiari (nemške ljudske stranke), ki pravi, da je sedanja vlada prva po dolgem času, ki dela v prid narodnega gospodarstva; proti — Čeh Heinrich, ki je izjavil, da Čehi ne bodo glasovali za predlogo, že zato ne, ker bi se žnjo prekomerno obremenila tostranska polovica monarhije. Predloga zakona o razdeljevanju konsumnih davkov se je izročila odseku.

Wolf, Fournier in Hannich so govorili o razsodišču v Zwickauu.

Prihodnja seja bo v torek.

Carigrad 8. Ruski poslanik je opozoril turško vlado na pomnoženo izseljevanje Armencev, ki vsled pritiskanja Kurdov silijo na Rusko.

Pariz 7. Predsednik francoske republike Loubet je obiskal danes tuje paviljone, katere dovršujejo za svetovno razstavo. Ob avstro-ogerskem oddelku ga je pozdravil generalni komisar, dvorni svetovalec pl. Exner, z nagovorom. Predsednik se je zahvalil pristno ter si dal predstaviti ministerjalnega tajnika Bayerja in zgraditelja paviljona, stavbenega svetovaleca Baumanna. Potem je predsednik nadaljeval svoje obiske.

Pariz 7. Francoska banka je zvišala diskont od 3 na 3½%.

London 8. Uradniki francoskega konzulata so zapustili Hainan. Bati se je, da se bodo Kitajci maščevali nad Francozi, kateri držijo dva kitajska uradnika kakor poroka ujeta na krovu francoskega križarja »D'Entrecasteaux«.

Vojna v južni Afriki.

Sterkstrom 5. »Reuter« javlja: Nove čete hitijo diviziji generala Catagre-a na pomoč, med njimi 70. in 74. baterija. Boereci stoje pred Dortrechtom.

Queenstown 5. (Reuterjeva vest.) Prebivalci mesta Dortrecht so ob prihodu v mesto sprejeli Boereci z odprtimi rokami.

London 8. Reuter javlja iz Modder Riverja dne 4. t. m.: Angleži so premostili taborišče za eno uro dalje proti severju. Zadnjo noč so vzpostavili zvezo s Kimberleyem. Tamošnji angleški posadki se godi dobro: živil je dovolj, od 25. m. m. niso Boereci več bombardirali mesta. — General Buller je dne 5. t. m. odpotoval z svojim štabom v Frere.

Domače vesti.

Tržaški mestni svet. Minolo sredo je bila XXIV. javna seja mestnega sveta tržaškega pod predsedništvom župana dra. Dompierija. Vlado je zastopal namestniški svetovalec pl. Jettmar. Navzočih je bilo 38 svetnikov.

Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnje seje je izjavil župan, da slučajnih bolnikov za kugo s parnika »Berenice« ne spravijo v mestno bolnišnico, ampak da isti ostanejo v lazaretu pri sv. Jarneju. — Župan se je udeležil konference deželnih glavarjev na Dunaju. O tej priliki je priporočal vladi preosnovo tuk. trgovinske in pomorske akademije, kar se mu je obljubilo. Glede pogodbe z društvom »Aurisia« stavi vlada pogoje, ki stvar zopet zavlečejo za nekoliko časa.

Predlog o urejenju plač občinskih uradnikov pride prihodnji teden na dnevni red.

V odsek za ustanovljenje delavske posredovalnice so bili voljeni: Dr. Mazarana, Benussi, Cesare, dr. Ruseoni in Raseovich. — Posvetovanje o sklepnem računu za leto 1898 se je odložilo, ker od objavljenja še ni minol rok 14 dni.

O razpravljanju proračuna za leto 1900 je svetnik Ravasini opozarjal, da so dohodki užitnine za vino na Reki večji, nego v Trstu ter da je manjši dohodek v Trstu mogoč le vsled ponarejanja vina. Asesor Verneda izjavlja, da ima finančna straža vršiti dotično kontrolo. — O naslovu »občinska straža« se je Spadoni gorko zavzemal za občinske stražnike, kateri da so preslabo plačani za njih težavne posle. Treba jim povišati plačo in dovoliti — sladkost sv. zakona. Ob 9. uri so pretrgali sejo.

V četrtek večer so nadaljevali razpravo o proračunu za leto 1900.

O naslovu »čiščenje mesta« je dr. Venezian zahteval, da se zviša dotična zakupnina že za prvo polovico prihodnjega leta. Sprejeto.

Isti svetnik je zahteval pojasnil o vodovodnih delih pri sv. Ivanu. Voditelj stavbenega urada je izjavil, da nadaljujejo dotična dela ter da je že sedaj pritek vode znatno večji. (?)

Nadalje so dovolili izdatek 7800 kron za nabavo železnih postelj za civilno bolnišnico.

Mestni delegaciji so naložili, da skrbijo za to, da se na rojstni hiši pesnika Revereja uzida spominska plošča ter da se smrtni ostanki istega pridobijo za mesto. To je predlagal dr. Venezian. Take bolečine imajo gospoda, ko je mestna uprava notri do grla v — zadregi.

Proračun za leto 1900. je bil sprejet v tretjem žitanju. Glavne številke so naslednje: Redni dohodki 7,145.440 kron; izredni dohodki 1,155.020 kron, skupaj 8,300.460 kron. Redni izdatki 7,550.750 kron, izredni izdatki 1,865.280 kron, skupaj 9,421.030 kron.

Po predlogu finančnega odseka se ima primanjkljaj 1,120.570 kron pokriti iz novo najetega posojila 12,000.000 gld.

Tako gospodarstvo ni baš umetnost: v pokrivanju deficitov — novi dolгови. Mi menimo vsaj, da lepo posojilo lepih 24 milijončkov kron je bilo najeto v drugačne svrhe.

Sprejeli so tudi predlog finančnega odseka,

Priloga „Edinosti“ (več. izdanju) št. 280.

da je ponovno naprositi vlado, da zniža prispevek občine za vzdrževanje državne policije.

Ob 8. uri in 25 min. so zaključili sejo.

Včerajšnji koncert «Slovanskega pevskega društva». Grozna burja pometa po tržaških ulicah. Tako razsrjena je, da imponira celo najstarejšim znancem svojim. Kdor more, se je — izogiblje. Tudi sinoči je besnela in je zvižgala najgrše melodije svoje. Po nekaterih točkah mesta so se morali ljudje — ko je madama burja baš najenergičnejše potegnila se svojo metlo — kar hitro pritiskati k zidom, ako so hoteli, da ne pomete tudi njih — tja po tleh. Tako je bilo sinoči in — «Slovansko pevsko društvo» je imelo sinoči svoj veliki koncert. Menda ne treba praviti dalje, da smo bili veliki veliki skeptiki, ko smo si — krepko upiraje se s pleči — delali pot v redutno dvorano. Ali kmalo smo se uverili, da še ne poznamo našega občinstva; ki je — ukljub vsej burji — lepo napolnilo dvorano. Zlasti vrlému ženstvu našemu moramo napraviti svoj poklon in zaklicati mu: Živel! Onim možkim pa, ki niso prišli »radi vremena«, v kazen naj ponovimo tu besede, ki nam jih je vskliknila jedna najodličnejših slovenskih dam tržaških: «Tu smo, kar nas je — korajžnih».

Ali ne le gledé udeležbe smo bili skeptiki, marveč tudi in še bolj ob misli, kako »Slovansko pevsko društvo« reši svojo nalogo? In zopet moramo priznati, da nam je bil naš skepticizem kmalu temeljito izgnan! To je pevsko društvo, ki je na višini svoje naloge, a na višini je le ono, ki — napreduje! Pevske in glashbene točke so se izvajale z veliko ljubeznijo, preciznostjo in umetniškim ukusom, a napredek je v tem, da se je »Slovansko pevsko društvo« lotilo tudi operete! In kakim uspehom!! Klobuke z glav — gospoda! Ne, o tem nočem govoriti; to bodi prepuščeno onemu, ki nam je obljubil oceno o vsem koncertu. Le par besed na sploh. Že ko je odpel veliki zbor čevljarjev, je zašumelo in zavrvelo po dvorani nekaj kakor veselo iznenadenje. In pojavi tega čuta radostnega zadoščenja so rasli od prizora do prizora skozi vsa tri dejanja. A ni bila to samo slast nenavadnega glashbenega in pevskega užitka, ampak zveneče so v nas tudi strune rodoljubja, ki vriska in se veseli, kjer vidi kaj narodnega napredka. In včerajšnji koncert nam je govoril glasno in tolažljivo, kako lepo se razvijamo vendar vzlie vsemu in vsemu! Ali nič več besed! Jutri se ponovi koncert — upajmo pa, da brez koncerta madame burje — in vsakdo se prepričaj sam!

«Čevljar baron!» Čeprav je bilo sinoči skrajno neugodno in neprijetno vreme, ki je marsikoga ustrašilo, da se ni udeležil včerašnjega koncerta »Slovanskega pevskega društva«, vendar se je zbralo v redutni dvorani jako častno število slovenskega občinstva, ki je z največjim zanimanjem sledilo vsem točkam izbranega koncertnega vsporeda, a uprav s presenečenjem in največjim zadovoljstvom sprejelo mično, šaljivo-zabavno opereto »Čevljar baron«, ki je uspela nad vsem pričakovanjem sijajno. Ker je uprizoritev takega, za naše razmere velikega dela spojena z velikimi gmotnimi žrtvami in dolgotrajnim neumornim trudom, je »Slovansko pevsko društvo« odločilo uprizoriti to opereto še enkrat in sicer jutri, v nedeljo; in to v prvi vrsti iz razloga, ker mu ni na razpolago gledališče, kjer bi se lahko udeležilo občinstvo v večem šte-

vilu, v drugi vrsti pa z ozirom na to, da je Čevljar baron na prvi predstavi kar najlepše vspel in bil sprejet od občinstva z burnim odobravanjem in navdušenim priznanjem.

Zato opozarjamo slavno občinstvo v zadnjem hipu še enkrat, naj ne zamudi ugodne prilike ter naj se udeleži mnogobrojno družega koncerta «Slovaškega pevskega društva», na katerem se bo, kakor že omenjeno, ponavljala mična in za Trst povsem nova opereta «Čevljar baron» ter poleg tega izvajal umetniško-velezanimivi vspeled, mej katerim se nahaja, — kar bodi posebno poudarjeno — širokoznani sekstet in slavne Smetanine opere «Prodana nevesta» s spremljevanjem orkestra.

Jutri, to je v nedeljo 10. t. m., ob 7. uri zvečer torej vsi v redutno dvorano!

Pevsko društvo »Zarja« v Rojani bo imelo jutri ob 4. uri popoldne svoj občni zbor v pevski sobi v otroškem vrten družbe sv. Cirila in Metoda.

Na delu ponesrečih. 22-letni kovač Karol Heppel iz Berolina je padel v četrtek popoldne z neke strehe na južnem kolodvoru ter obležal mrtev. Truplo so spravili v mrtvašnico pri sv. Justu.

Namesto v Ameriko — v Trst. Mala pomota se je zgodila štirim nadepolnim mladeničem, ki so se bili skrili v Genovi na parniku »Aquileja«, menč, da pridejo žnjim po ceni v obljubljeni deželo — Ameriko. Namesto tega pa so prijadrali v Trst, kjer jih je včeraj sprejel pol. oficijal g. Kraimer ter jih izročil zaporom v ulici Tigor.

Požar. Sinoči je nastal ogenj v 3. nadstr. hiše št. 9 zagate del Moro. Gasilec, ki so bili kmalu prihiteli na pomoč, se je posrečilo pogasiti ogenj. Škoda je neznatna.

V bolnišnico so spravili včeraj 50-letnega dninarja Antona Rogoviča, kateremu je, ko je delal v svobodni lukii, prodril velik železen kavelj (kljuka) roko ter ga nevarno ranil. Zdravniki so izjavili, da mu bodo morali brčkone odrezati roko.

Lloydov parnik »Berenice« je prispel v četrtek ob 8. uri in pol zjutraj v lazaret pri Sv. Jerneju. Osojbe parnika, 45 oseb, je popolnoma zdravo. Isto velja o 6 potnikih.

Zadnji slučaj kuge se je pripetil dne 9. novembra ter je dotični bolnik, natakari Marič, umrl dne 17. novembra. Od tega dne je bilo zdravje na krovu neprenehoma normalno. Parnik so med vožnjo večkrat desinficirali ter odstranili vse sumljive predmete. —

Po sestavi zapisnika, katero opravilo je trajalo od 9. ure in 1/4 do 1. in pol popoldne, so zdravniki preiskali vse osehje ter našli, da so vsi zdravi in brez mrzlice. Komisija je pregledala tudi vse prostore parnika, zlasti so iskali tudi podgane, katerih pa niso našli.

Parnik je pripeljal mej drugim 36.955 vreč kave in 150 suhih kož, poslednje iz Rio de Janeiro.

Dražbe premičnu. V ponedeljek, dne 11. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za oivilne stvari vršile sledeče dražbe premičnu: v ulici Crosada št. 13, vozovi; v ulici Torrente št. 10, bicikli; v ulici Miramare št. 17, hišna oprava; v ulici Zonzonzi št. 4, hišna oprava; pri Sv. Mariji Magdalenii zgornji št. 154, konji in kočije.

Različne vesti.

»Brez dela«. Pod tem naslovom prorokuje »Budapesti Hirlep« strašen gospodarski polom v Budimpešti tekom te zime. Že sedaj je 20.000 delaveev, zlasti zidarjev in obrtnikov stavbinske stroke, brez dela in jela. Niti občina, niti država ne zida sedaj ničesar. Že začete stavbe zasebnikov bodo kmalu dovršene in potem da zraste število ljudi brez zaslužka na 60.000.

Zdravje sv. Očeta. Kakor poročajo iz Rima dne 7. t. m., je kardinal Rampolla obvestil diplomatične zastopnike, da je prehlajenje papeža lahke naravi. Zdravnik je le iz previdnosti priporočal bolniku, da nekaj dni ne zapusti sobe.

Grof Lev Tolstoj zbolel. Znani ruski pisatelj grof Lev Tolstoj, ki biva sedaj v Moskvi, je zbolel na želcu. Bolezen pa ni nevarna.

PRŠNI PRAH (prah za izvožčke)
(ne kašljaj).
najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zasližanju, nahodu in drugim kataricnim afekcijam.
Škatljica z navodilom po 30 nvč. Debliva se jedino v lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“ občinska palača, Trst.
Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič v lir. Bistrici

priporoča svoje priznane **izborne testenine**, kot **makarone, fideline in različne vloge za na juho** v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovane gospodinje, sezite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni se slastjo zavživajo, ki dosedaj niso hoteli vedeti o njih, kajti najine testenine so bolj okusne, tečne in redilne kakor vsake druge in gotova sva, da se morajo vsakemu priljubiti, kdor jih le pokusi.

Dobè se v vseh prodajalnicah jestvin ali povsem zanesljive so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Engel-ova juha

iz tovarne za konzerve, olupljen grah in žilski ječmen (šestovrstnik) v Leoberdorfu je najboljša in najcenejša hrana. Redilna snov glasom uradne analize 86 1/2% ter je vsled dobrega ukusa in priproste hitre priprave neprekosljiva. Prospekti in poskušnje na željo brezplačno. Važno za javne zavode in konsumna društva Ugodni pogoji za razprodajalec. Naročnine: Bureau Wien II/1 Taborstrasse 25.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrsno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gl. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.
Elizabetne ulice 5.

Zaloga vina F. PETECH

TRST. - Via delle Pošte št. 10.
Istrska in dalmatinska vina iz najslovočih kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. **Istrsko novo fino 30**, boljše 32. **Dalmatinsko fino 30**. **Opollo novo fino 32** v vsakej množini v solčkih in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. **Izven mesta franko užitninskega davka.** Naročbe v zalogi ali s pošto dopisnico.

K imenovanju e. kr. rezervni častnikov priporočamo „Zavod za uniformiranje in civilno krojačnico FRAN-A JIRAS-A“ v Trstu, ulica Caserma 9. Cene nizke, postrežba točna in zanesljiva.

Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Cologna št. 2. I. nadstropje (za javnim vrtem) šolo za poučevanje sledečih predmetov: **teorija, glasovir, petje, vse tamburaške instrumente, mandolin, vijola, čelo in violon** (contrabas)

Natančneja pojasnila daje podpisani vsaki dan od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih prostorih. Pisma istotja. — Za vspešni in točni produkt jamčim. — Priporočuj se za obilno udeležbo beležim

udani
Hrabroslav Vogrič

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovaška Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%
Rentni davek od hranilnih nlog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoludne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoludne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoludne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

GLEDALIŠČE OPIC

Fondo Banelli

mej Via Istituto in Via Foscolo

Vsaki dan **2 predstavi** Ob nedeljah **4 predstave**
in sicer ob 4 1/2 in 7 1/2 uri zvečer. ob 1 1/2, 3., 5. in 7. uri popoldne.

80 štirinogatih umetnikov 80

Izučene opice, psi, koze, prešiči in tudi petelini.

Vspored:

Koza in opica kakor plesalki na vrvi. Afrikanska večerja, katero predstavlja nad 20 opic. Ples. Sprehod mad. Lenč. Podpouri vaj s 5 psi. Arabska dirka s psi, katere jahajo opice. Sultan, izučen prešič. Telovadba opic na vrvi. Velika pantomina »Sodišče opic, streljanje psa Misdea ter njegov pogrebni spreved«.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. . . . . Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. . . . . > 28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) . . . . . > 343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnicu od . . . . . > 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Išče jo se dobri, zastopniki agentje in potovalci.